



KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN

**ZAAK PIRATENPARTIJ
t. NV VLAAMSE RADIO- EN
TELEVISIEOMROEPORGANISATIE**

(dossier nr. 2014/141)

BESLISSING
nr. 2014/026

28 mei 2014

In de zaak van de Piratenpartij tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr D. DE POOT,
Dhr L. HELLIN,
Dhr R. OTTEN,
Dhr H. VAN HUMBEECK,
Dhr T. VAN POPPEL, *leden*

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 28 mei 2014,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

FEITEN EN PROCEDURE

1. Met een e-mail van 28 april 2014, dient J. Degrave als bestuurslid van de Piratenpartij, via het digitale klachtenformulier een klacht in bij de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: VRM) tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (hierna: VRT), met maatschappelijke zetel Auguste Reyerslaan 52 te 1043 Brussel.

De klacht heeft betrekking op het niet opnemen van de Piratenpartij in 'Stemtest 2014', de online stemtest die, aldus de Piratenpartij, onder meer door VRT is georganiseerd voor de verkiezingen van 25 mei 2014, in samenwerking met de politicologen S. Walgrave en B. Rihoux en terug te vinden is op de VRT-nieuwswebsite www.deredactie.be.

De Piratenpartij meent te voldoen aan de selectiecriteria voor opname in de stemtest, die zijn beschreven in de sectie 'Veelgestelde vragen' op de website van 'Stemtest 2014': *"alle partijen die in alle kieskringen aan Vlaamse of Franstalige kant onder dezelfde naam opkomen en die verkozenen hebben in één van de parlementen waar de stemtest over handelt, maken deel uit van Stemtest 2014"*.

Volgens de Piratenpartij *"[is] de conclusie dus dat de stemtest, die aangeboden wordt door de VRT in de aanloop van de komende verkiezingen, wel degelijk bestaat uit een arbitraire selectie aan partijen"* en is artikel 39 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) geschonden.

2. VRT heeft met een aangetekende brief en per e-mail van 9 mei 2014, gereageerd op de voornoemde klacht.

3. De Piratenpartij en VRT zijn conform de voorgeschreven termijnen rechtsgeldig en aangetekend uitgenodigd voor de hoorzitting van 28 mei 2014.

De partijen zijn op 28 mei 2014 gehoord door de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van de VRM: de Piratenpartij wordt vertegenwoordigd door J. Degrave, bestuurslid en bijgestaan door P. Bossu, Board Member European Pirates; VRT wordt vertegenwoordigd door H. Minjauw, juridisch adviseur en C. Voet, hoofdredacteur.

TOEPASSELIJKE REGELS

4.1. Artikel 2 van het Mediadecreet bepaalt:

“In dit decreet wordt verstaan onder: [...]

26° omroepdienst :

a) een dienst als vermeld in artikelen 49 en 50 van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, die valt onder de redactionele verantwoordelijkheid van de aanbieder van de dienst, met als hoofddoel de levering aan het algemene publiek van audiovisuele of auditieve programma's ter informatie, vermaak, educatie of met culturele inslag, via elektronische communicatienetwerken; en/of

b) de commerciële communicatie;

[...]

31° programma : een reeks bewegende beelden, al dan niet met geluid, of een reeks van klanken of geluiden, die een afzonderlijk element van een door een omroeporganisatie opgesteld schema of een catalogus vormt; voorbeelden van programma's zijn bioscoopfilms, sportevenementen, komische series, documentaires, kinderprogramma's en origineel drama;”

4.2. Artikel 39 van het Mediadecreet luidt als volgt:

“In de programma's wordt elke vorm van discriminatie geweerd. Het programma-aanbod verloopt zo dat het geen aanleiding geeft tot discriminatie tussen de verschillende ideologische of filosofische strekkingen.

De informatieprogramma's, de mededelingen en de programma's met een algemeen informatieve inslag, en alle informatieve programmaonderdelen worden in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid verzorgd.

Dit artikel is eveneens van toepassing op teletekst.”

4.3. Artikel 218, § 3, eerste lid, van het Mediadecreet schrijft voor:

“§ 3. De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen doet uitspraak over geschillen die gerezen zijn naar aanleiding van de toepassing van artikel 38, 39, 42, 44, 45, 72, 5°, artikel 176, 1°, en artikel 180, § 6.”

A. Argumenten van de Piratenpartij

5. Bevoegdheid van de VRM

Volgens de Piratenpartij is de VRM, *in casu* de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen, op grond van artikel 218, § 3, eerste lid, van het Mediadecreet, bevoegd om artikel 39 van het Mediadecreet te handhaven.

6. Belang Piratenpartij

De Piratenpartij meent dat onpartijdigheid bij een stemtest heel belangrijk is, aangezien *“het uitbrengen van een test over welke partij het dichtst bij je interesses aansluit, in de aanloop naar de verkiezingen voor een aantal kiezers een rol zal spelen bij het uitbrengen van hun stem in de verkiezingen van 2014”* en stelt vast dat volgens www.deredactie.be de test ten tijde van het indienen van de klacht reeds meer dan een miljoen keer is gebruikt geweest.

7. Schending artikel 39 van het Mediadecreet

Volgens de Piratenpartij is artikel 39 van het Mediadecreet geschonden bij ‘Stemtest 2014’, aangezien de door de organisatoren zelf aangedragen selectiecriteria voor de politieke partijen om opgenomen te worden in de stemtest: lijsten indienen in alle kieskringen én parlementaire vertegenwoordigers hebben, niet correct werden gebruikt.

De Piratenpartij meent immers te voldoen aan alle drie de criteria: *“[d]e Piratenpartij is ten eerste een partij, die ten tweede op 25 mei overal in Vlaanderen opkomt en met ten derde momenteel twee zetels in het Europees parlement, een parlement waarover de test handelt.”*

Doordat ‘Stemtest 2014’, aldus de Piratenpartij, wel degelijk bestaat uit een arbitraire selectie aan partijen, is de stemtest niet ideologisch onpartijdig. De Piratenpartij voegt hier op de hoorzitting aan toe dat deze vaststelling nog wordt versterkt doordat bij de lancering van de stemtest de deadline voor het indienen van kieslijsten nog niet was verstreken.

B. Argumenten van VRT

8. 'Stemtest 2014'

VRT licht toe dat 'Stemtest 2014' een online internettool is die werd ontwikkeld vanuit een universitair initiatief, waarbij VRT één van de mediapartners is. Deelnemers aan de stemtest beantwoorden een aantal stellingen, geven aan welk belang zij aan diverse beleidsdomeinen toekennen en krijgen op die basis een aanduiding in welke mate hun opvattingen aansluiten bij de partijprogramma's van de in de test opgenomen politieke partijen.

De Universiteit Antwerpen (Prof. Dr. S. Walgrave) en de Université Catholique de Louvain (Prof. Dr. B. Rihoux) zijn de initiatiefnemers en verantwoordelijken van de stemtest. Zij treden op namens en in overleg met een netwerk van vijf universiteiten verenigd in het Partirep-consortium. De mediapartners, omroepen (VRT en RTBF) en krantenuitgevers (Mediahuis en IPM), zorgen onder meer via hun websites mee voor de verspreiding van de stemtest.

VRT geeft voorbeelden van soortgelijke stemtesten in Vlaanderen naar aanleiding van de verkiezingen op 25 mei 2014.

9. Hoedanigheid van de klager

VRT stelt vast dat J. Degrave klacht indient als bestuurslid van de Piratenpartij.

Volgens VRT maken de statuten van de Piratenpartij België, die werd opgericht eind juni 2009, niet duidelijk wie de Piratenpartij België rechtsgeldig kan vertegenwoordigen. Het mandaat van J. Degrave om de Piratenpartij te vertegenwoordigen in huidige klacht staat, aldus VRT, niet duidelijk vast. VRT is van mening dat J. Degrave in ieder geval maximaal enkel in naam van de Piratenpartij België kan optreden en niet in naam van de diverse wereldwijde zusterpartijen opgericht in navolging van het Zweedse initiatief.

10. Bevoegdheid van de VRM

VRT verwijst naar beslissing nr. 2014/010 van 3 april 2014 van de voorzitter van de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen waarin een klacht van J. Degrave tegen 'Stemtest 2014' kennelijk onontvankelijk werd verklaard, omdat de klacht geen uitgezonden programma als voorwerp had. VRT meent dat de VRM onbevoegd blijft ten aanzien van deze hernieuwde klacht.

VRT voert aan dat het feit dat zij als Vlaamse omroeporganisatie mediapartner is bij 'Stemtest 2014' de VRM niet bevoegd maakt voor een internetapplicatie van de UAntwerpen en de UCL, ook al is er via een website van VRT een toegang naar de bedoelde stemtest.

Bovendien is de online stemtest, aldus VRT, geen radio- of televisieprogramma en heeft de VRM zich steeds afzijdig gehouden van loutere internetapplicaties. ‘Stemtest 2014’ wordt volgens VRT ook niet in de televisieprogramma’s naar aanleiding van de verkiezingen op 25 mei 2014 afgelegd. Het verbod op discriminatie en de plicht tot onpartijdigheid bedoeld in artikel 39 van het Mediadecreet is van toepassing op omroepdiensten en het programma-aanbod en de (informatie)programma’s van omroeporganisaties. Een stemtest van een derde, die louter een internettoepassing is en bestaat uit opeenvolgende pancartes waarop een knop “eens/oneens/geen mening” kan worden aangeklikt, is volgens VRT geen audiovisueel of auditief programma, en dus ook geen omroepdienst in de zin van artikel 2, 26° en 31°, het Mediadecreet.

Volgens VRT is de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen onbevoegd ten aanzien van voorliggende klacht. De klager had andere procedures of fora, zoals de Raad voor de Journalistiek, kunnen overwegen.

11. Schending artikel 39 van het Mediadecreet

Volgens VRT gaat de Piratenpartij – die de selectiecriteria voor ‘Stemtest 2014’ lijkt te aanvaarden – er ten onrechte van uit dat zij aan de criteria voor opname in de stemtest voldoet, nl. in alle kieskringen opkomen en verkozenen hebben in één van de parlementen. De Piratenpartij komt voor de federale en Vlaamse verkiezingen niet in alle districten op en heeft momenteel ook nog geen verkozenen. De twee zetels in het Europees Parlement voor de Piratenpartij Zweden zijn volgens VRT geen argument om opgenomen te worden in de Vlaamse ‘Stemtest 2014’.

VRT is dan ook van mening dat de Piratenpartij België terecht niet is opgenomen in ‘Stemtest 2014’ met toepassing van een redelijk en objectief criterium.

Volgens VRT wordt de klacht daarenboven gerelativeerd door het feit dat geen klacht werd ingediend tegen de Franstalige versie van de voornoemde stemtest, terwijl de Piratenpartij, of Parti Pirate, een unitaire Belgische partij is. Bovendien heeft RTBF de stemtest wel als onderdeel opgenomen in één van haar verkiezingsprogramma’s.

VRT geeft aan dat de Piratenpartij aan bod is gekomen in haar berichtgeving – de Piratenpartij was onder meer te gast in ‘Reyers Laat’ op 7 mei 2014 – en ze geenszins doet alsof de Piratenpartij België niet bestaat.

VRT voert aan dat haar geen partijdigheid of een schending van artikel 39 van het Mediadecreet kan worden verweten.

C. Beoordeling

12. Hoedanigheid klager

Tijdens de hoorzitting legt J. Degrave statuten voor van VZW The Black Pearl die zorgt voor de ondersteuning van de Piratenpartij België. Uit deze stukken, samen met een bijgevoegde machtiging, blijkt dat J. Degrave bevoegd is om de Piratenpartij te vertegenwoordigen in onderhavige procedure.

13. Bevoegdheid van de VRM

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen doet overeenkomstig artikel 218, § 3, eerste lid, van het Mediadecreet uitspraak over geschillen die gerezen zijn naar aanleiding van de toepassing van onder meer artikel 39 van het Mediadecreet.

Het discriminatieverbod en de verplichting tot onpartijdigheid bedoeld in artikel 39 van het Mediadecreet is van toepassing op omroepdiensten. Omroepdiensten vormen een subcategorie binnen de ruimere categorie van omroepactiviteiten (artikel 2, 25°, van het Mediadecreet), die het gehele Vlaamse bevoegdheidsdomein op het vlak van radio-omroep en televisie bestrijkt, in overeenstemming met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.¹ De definitie van omroepdiensten (artikel 2, 26°, van het Mediadecreet) is gebaseerd op de definitie van audiovisuele mediadienst, als omschreven in de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten.² Deze definitie is technologie-neutraal wat de gebruikte infrastructuur, de gebruikte netwerken of de eindapparatuur betreft. Dit impliceert dat ook websites en andere online toepassingen onder het toezicht van de VRM kunnen ressorteren en binnen het toepassingsgebied van het Mediadecreet kunnen vallen, indien het omroepdiensten betreft, wat, zoals hierna zal blijken, te dezen niet het geval is.

Eén van de vereisten om van omroepdiensten te kunnen spreken, is dat er programma's worden geleverd, zoals ook blijkt uit de formulering van artikel 39 van het Mediadecreet. Een programma wordt op zijn beurt gedefinieerd in artikel 2, 31°, van het Mediadecreet als *“een reeks bewegende beelden, al dan niet met geluid, of een reeks van klanken of geluiden, die een afzonderlijk element van een door een omroeporganisatie opgesteld schema of een catalogus vormt; voorbeelden van programma's zijn bioscoopfilms, sportevenementen, komische series, documentaires, kinderprogramma's en origineel drama.”*

De Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen beschouwt 'Stemtest 2014' niet als een programma in de zin van het

¹ Ontwerp van decreet betreffende de radio-omroep en televisie, *Parl.St.* VI.Parl. 2008-2009, nr. 2014/1, p. 19.

² Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (gecodificeerde versie), *Pb.L.* 15 april 2010, afl. 95, 1.

Mediadecreet. Het gaat immers niet om een reeks bewegende beelden, “te vergelijken met televisie”³, maar om een interactieve online internetapplicatie, waarbij de deelnemer stellingen moet beantwoorden. Het aanbieden van ‘Stemtest 2014’ wordt dus ook niet als een omroepdienst beschouwd.

Bijgevolg is de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen niet bevoegd om ‘Stemtest 2014’ te toetsen aan artikel 39 van het Mediadecreet en om zich uit te spreken over vermeende discriminatie of gebrek aan onpartijdigheid bij deze stemtest door het niet opnemen van de Piratenpartij, die wel meent te voldoen aan de selectiecriteria, nl. lijsten indienen in alle kieskringen én parlementaire vertegenwoordigers hebben.

De klacht is derhalve onontvankelijk.

OM DEZE REDENEN, DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

verklaart de klacht van de Piratenpartij onontvankelijk.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 28 mei 2014.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

³ Zie overweging 24 van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten.